ەل بىرلىگىنەن بەرىك قامال تۇرعىزىپ، قىيىندىقتى بىلەك بىرىكتىرە جەڭدى

(باسی 1 ـ بەتتە)

ـــــ 7 ـ ایدلڭ 28 ـ كۆنی ساعات 12دە سۆ یگەـ لىگی مینیسترلىگی بەیجیڭ، تیانجین، حبەي، حنان، شاندۇڭ، سانشي سندی 6 ولكە ـ قالاعا باعىنتاي وتىرىپ، تاسقىننان ساقتانۇدىڭ 3 ـ دارەجەلی شۇعىل جاعدایعا توتەپ بەرۇ ۇندەۋدىن نىسكە قوستی.

ـــــ 7 ـ ایدلڭ 29 ـ كۆنی جۇڭگو اۋا رایی مەـ كەمەسی اۋىر اۋا رایی اپاتی (قالىڭ نوسەر) بوینىشا 1 ـ دارەجەلی شۇعىل جاعدایعا توتەپ بەرۇ ۇندەۋدىن نىسكە قوستی.

ـــــ 7 ـ ایدلڭ 30 ـ كۆنی مەملەكەتتىك تاسقىننان ساقتانىپ، قۇاڭشىلىققا قارسی اتتانۇ باس قولباسشىلىق شتابی بەیجیڭ، تیانجین، حبەي، سانشي، حنان سندی ولكەلەردىڭ تاسقىننان ساقتانۇ 2 ـ دارەجەلی شۇعىل جاعدایعا توتەپ بەرۇ بوینىشا ات سالسۇدی نىسكە قوستی.

سۇراپىل قالىڭ نوسەر جاۋدی.

تۇتاس حبەي ولكەسندەگی اۋاندارداڭ (رایون) تەڭ جارىمنان استامی تاسقىن اپاتىنا ۇشىراەدی، سونىمەن بىرگە قالىڭ تاسقىن داشی وزەنی، شیاۋچیڭ وزەنی، تاڭحی وزەنی، شاحی وزەنی سیاقتی وزەن اعارلاری ارقىلی حبەیگە ۇزدىكسىز اعىپ كەلىپ، تۇتاس ولكەدە 2 میلليون 222 مىڭ 900 ادام اپاتقا ۇشرادی. مۇنىڭ ىشىندە جوجوۋدا سۆ باسىپ كەتكەن اۋماق ٴبىر مەزەت قالا رایونی اۋماعىنىڭ 60%نىە جەتىپ، جینالعان سۆدىڭ تەرەڭدىگی ورتا ەسەپپەن 1دە 5. 1 مەترگە دەیىن، ەڭ تەرەڭ جەری 5تە 6 مەترگە دەیىن جەتتی!

حبەیدىڭ اپات جاعدایىنا باس شۇجي شي جینپیڭ ەرەكشە كۇىل ٴبولدی. ول جوجوۋ سیاقتی جەرلەردىڭ سۆ دەڭگەیی جاعدایىن تاپتەشتەي ۇعىسىپ، حبەي ولكەسىنە كۆشتی توپتاپ، قینىشىلىققا ۇشىراعاندارىدی دەر كەزىندە كوشىرىپ، قالا رایونىندا تاسقىن سۆىن نەسەـ تىرۇدی ویداعىداي ىستەپ، قالانىڭ قالىپتی اینالىمٴتارتىبىن تەز ارادا قالپىنا كەلتىرۇدی مىندەتتەدی.

8 ـ ایدلڭ 1 ـ كۆنی باس شۇجي شي جینپیڭ تاعی دا ماڭزدی نۇسقاۋ بەرىپ، بىلاي دەپ باسا داەرىپتەدی: "جەر ـ جەر حابارسىز كەتكەندەردی، قامالىپ قالعان ادامداردی بار كۇشپەن ىزدەستىرىپ، قۇتقارىپ، ادامداردىڭ ٴولىم ـ ٴجىتىمىن مۇمكىندىكتىڭ بارىنشا ازایتۇی كەرەك"، "تاۋلی رایوندىق تاسقىن حاۋىپ ـ قاەتەری كۇشتی جەرلەردە كوشىرۇگە تىىستىلەرىن تۇگەلەدەي قالپىنا كەلتىرۇ كەرەك"، "نەگزگی ساتی پارتیا ۇیمداری رولىن ساۋلەلەندىرىپ، حالىق بۇقارانىڭ ارقا سۇیەری بارىن سەزىندىرۇ كەرەك".

جۇڭگو كوممۇنیستىك پارتیاسی ورتالىق كومیتەتی سایاسي بیۇروسىنىڭ تۇراقتی مۇشەسی، مەملەكەتتىك كەڭەستىڭ زۇڭلیی لي چیاڭ بەكتۇ جاساپ، مىنالاردی تالاپ ەتتی: مەملەكەتتىك تاسقىننان ساقتانىپ، قۇاڭشىلىققا قارسی اتتانۇ باس قولباسشىلىق شتابی، شۇعىل جاعدایعا توتەپ بەرۇدی باسقارۇ مینیسترلىگی، سۆ یگىلىگی مینیسترلىگی سیاقتی ورىندار اپاتقا ۇشراعان وڭىرلەردەگی حابارسىز كەتكەندەردی، قامالىپ قالعان ادامداردی ىزدەستىرىپ ـ قۇتقارۇنا بار كۇشپەن جەتەكشىلىك ەتىپ جانە كومەكتەسىپ، ادامداردىڭ ٴولىم ـ ٴجىتىمىن بارىنشا ازایتۇی، سوندای ـ اق اپاتقا ۇشراعان بۇقارانی لایىقتی ورنالاستىرىپ، قالپىتی ٴوندىرىس، تۇرمىس ٴتارتىبىن تەز ارادا قالپىنا كەلتىرۇی كەرەك. قاتىستی جاقتار قاداعالاۋدی، ساقتاندىرۇدی جانە شارلاۋ ـ تەكسەرۇدی، كەزەكشىلىكتە تۇرۇدی اناعۇرلىم كۇشەیتىپ، تاسقىننان ساقتانۇ، تایفىڭ داۋىلىنان ساقتانۇ شارالارىن ناقتی، ەگجەي ـ تەگجەیلی تیاناقتاندىرىپ، حالىق بۇقارانىڭ ٴومىری مەن مال ـ مۇلكىنىڭ حاەۇپسىزدىگىن شنایی قامتاماسىز ەتۇ كەرەك.

تاسقىن دەگەنمىز بۇیىرىق، قاتەر دەگەنمىز سوعىس جاعدایی. حبەي قىرۋار قۇتقارۇ ـ كومەكتەسۇ كۇشتەرىن نىسكە قوسىپ، اپات تۇىلعان جەرگە بارىپ شۇعىل ٴبىر جاقتی ەتىپ، بار كۇشىن سالا وتىرىپ تاسقىنعا قارسی اتتاندی؛

ـــــ جوجوۋ قالا رایوننىڭ باتىس بولىگىندەگی اڭعاردی بوگەۋگە ۇیىمداستىرىپ، تاسقىن سۆىننىڭ قالاعا كىرۇ جىلدامدىعىن بایاۋلاتتی؛

ـــــ سۆ تارتقىش، سۆ ىعىسترۇ ناسوسی سیاقتی تارتۇ ـ ىعىسترۇ جابدىقتارىن شوعىرلاندىرىپ، سۆ ىعىسترۇ تەبىنىن ارتتىردی؛

ـــــ ٴار دارەجەلی شۇعىل جاعدایعا توتەپ بەرۇ تاراۋلارى قاتەردەن اراشالاۋ، قۇتقارۇ ـ كومەكتەسۇ قوسىنىن ٴار كۇنی "سایكەسىپ" بلەسە ارەكەتتەندىرىپ، ولاردىڭ مىندەتكە دایىن تۇرۇ كۇیىن ساقتادی، تۇتاس ولكە بوینىشا 4705 قاتەردەن اراشالاۋ اترەتىن، 105 مىڭ 988 ادامدی اتتانىسقا كەلتىردی؛

...

قۇتقارۇ ـ كومەكتەسۇدە مینۇت ـ سەكۇندتی قولدان بەرمەدی ـــــ

"باعما جاراي، شیاحاناعا دەر كەزىندە جەتكەزىلدىم، ایتپەگەندە ومىرىمە قاتەر دەگەنمىز سوعىس جاعدایی. حبەي قىرۋار قۇتقارۇ ـ كومەكتەسۇ كۇشتەرىن نىسكە قوسىپ، اپات تۇىلعان جەرگە بارىپ شۇعىل ٴبىر جاقتی ەتىپ، بار كۇشىن سالا وتىرىپ تاسقىنعا قارسی اتتاندی؛

ـــــ جوجوۋ قالا رایوننىڭ باتىس بولىگىندەگی اڭعاردی بوگەۋگە ۇیىمداستىرىپ، تاسقىن سۆىننىڭ قالاعا كىرۇ جىلدامدىعىن بایاۋلاتتی؛

ـــــ سۆ تارتقىش، سۆ ىعىسترۇ ناسوسی سیاقتی تارتۇ ـ ىعىسترۇ جابدىقتارىن شوعىرلاندىرىپ، سۆ ىعىسترۇ تەبىنىن ارتتىردی؛

ـــــ ٴار دارەجەلی شۇعىل جاعدایعا توتەپ بەرۇ تاراۋلارى قاتەردەن اراشالاۋ، قۇتقارۇ ـ كومەكتەسۇ قوسىنىن ٴار كۇنی "سایكەسىپ" بلەسە ارەكەتتەندىرىپ، ولاردىڭ مىندەتكە دایىن تۇرۇ كۇیىن ساقتادی، تۇتاس ولكە بوینىشا 4705 قاتەردەن اراشالاۋ اترەتىن، 105 مىڭ 988 ادامدی اتتانىسقا كەلتىردی؛

...

قۇتقارۇ ـ كومەكتەسۇدە مینۇت ـ سەكۇندتی قولدان بەرمەدی ـــــ

"باعما جاراي، شیاحاناعا دەر كەزىندە جەتكەزىلدىم، ایتپەگەندە ومىرىمە قاتەر ٴتونۇشی ەدی".

8 ـ ایدلڭ 2 ـ كۆنی ساعات 12 مولشەری، حبەیدىڭ شیڭتایىنداعی لینچىڭ سۆ قویماسی 1 ـ سەل اعارىتەكتىڭ رەتتەلۇىنە ساي، اعىزلىعان سۆ مولشەری كورىنەكتی ازایىپ، سۆدىڭ قویمادان شعۆ مولشەری سەكۇندىنا 100 تەكشەمەترىدەن 50 تەكشەمەترگە ازایدی.

"وسی رەتكی كۇشتی جاۋىن ـ شاشىننان بەری لینچىڭ سۆ قویماسی تاسقىندی بوگەۋ، تاسقىندی توسۆ، قىسمدی باسەیتۇ، جوعاری دەڭگەیلی مەزگىلدی باسەیتۇ رولىن تولىق ساۋلەلەندىرىپ، قویمادان شعاتىن سۆ مولشەرىن دەر كەزىندە رەتتەپ، تومەنگی اعاردىڭ قىسمىن جەڭىلدەتتی"، ـ دەدی لینچىڭ سۆ قویماسی ىستەری ورتالىعىنىڭ ورىنباسار مەڭگەرۇشىسی ۇاڭ شیڭ تانىستىرىپ.

حبەي ولكەلىك تاسقىننان ساقتانۇ، قۇاڭشىلىققا قارسی اتتانۇ قولباسشىلىق شتابىنان حابار كەلدی، 8 ـ ایدلڭ 4 ـ كۆننە دەیىن بۇكىل ولكە ٴىری، ورتا 32 سۆ قویماسىن ٴبىر تۇتاس جوسپارلاپ ىڭعایلاستىرىپ، قىسمىن باسەیتۇی، جەڭىلدەتتی؛ شیاۋچیڭحی وزەنىندەگی تاسقىندی ٴبولۇ اۋماعىن، لانگوۋۋا، دۇڭدیان سیاقتی كوپ جەرلەردەگی تاسقىن سۆ بوگەۋ وڭىرلەرىن تىركەس ـ تىركەس سىكە قوسپ، ٴبىر میلليارد 800 میلليون تەكشەمەتر تاسقىن سۆىن ٴبولپ ازایتۇی.

8 ـ ایدلڭ 4 ـ كۆنی باس شۇجي شي جینپیڭ اپاتقا ۇشراعان رایوندارداى، اسىرەسە، تاۋلی رایوندارىدا قوسالقی اپاتتان ساقتانۇدی، استە سالعىرتتىقتا سالىناۋدی ەسكەرتتی.

سەل گەولوگیالىق اپاتی تۇىلاتىن قاتەرلی وڭىرلەردی ٴجىتی قاداعالاپ، حبەیدەگی ٴارقایسی قالا، اۋدان ٴدال كەزىندە باقلاۋ ـ تەكسەرۇدی، الدىن الا ساقتاندىرۇدی كۇشەیتىپ، سۇراپىل نوسەر، سەل، گەولوگیالىق اپات سیاقتی اپاتتاردان الدىن الا ساقتاندىرۇدی دەر كەزىندە جاریالاپ، علمي، پارەمەندی تۇردە ساقتانىپ، توتەپ بەردی.

8 ـ ایدلڭ 4 ـ كۆنی ساعات 7گە دەیىن جاڭجیاكۇڭ، چىڭدی، باۋدیڭ، حاندان، شیڭتاي، شجیاجۇاڭ، چینحۇاڭداۋ سیاقتی 7 قالا، 40 اۋداندا (قالا، رایون) سەل اپاتی تۇىلۇىنان 10 مىڭ 934 رەت الدىن الا ساقتاندىرىپ، باقلاۋ ـ تەكسەرۇ، الدىن الا ساقتاندىرۇ تۇعىرى ارقىلی تاسقىننان ساقتانۇ جاۋاپتىلارىنا جینى 90 مىڭ 700 ادامعا 389 مىڭ 800 الدىن الا ساقتاندىرۇ ساقتاۋ، ىندەتتەن ساقتانۇ اترەتىنەن 320 نەشەسىن، 1000نان استام ادامدی جبەردی...

باۋدیڭ قالاسی یشیان اۋدانی چیىۇي اۋىلىنداعی قۇلاعان ٴبىر جەردە 70 نەشە قىستاق تۇرعىنی 100 نەشە مەترلىك كەرەك ـ جاراقتاردی ۇتىلامالی "جەتكىزۇ بەلدەۇىن" قالىپتاستىرىپ، بولكا، دایىن كەسپە سیاقتىلاردی تاسىمالدادی.

"قۇتقارۇ ـ كومەكتەسۇ اترەتی شۇعىل جاعدایعا توتەپ بەرۇ ارناسىن جەدەل اشقانىنان كەیىن، اۋىلداسىتار دا بەلسەنە ٴوزىن قۇتقارىپ، ىرىقتىلىقپەن زاتتىق ماتەریالدار تاسدی". جوجوۋداعی بىرتىندەپ تومەندەگەن سۆ دەڭگەیىن كورگەن چىیۇي اۋىلدىق پارتكومنىڭ شۇجیی جاۋ فیفي: باس شۇجي، پارتیا ورتالىق كومیتەتی الاڭسز بولىڭزدار، اپاتقا ۇشراعان بۇقارانىڭ ٴوندىرىسىن، تۇرمىسىن ەرتەرەك قالپىنا كەلتىرۇگە سەنىمىز بار"، ـ دەدی.

(3)

قازىر وسی رەتكی جاۋىن ـ شاشىن كورنەكتی باسەڭدەدی، ایتسەدە تاسقىننان ساقتانۇ ٴالی دە ەڭ ماڭزدی كەزەڭدە.

باس شۇجي شي جینپیڭ بىلاي دەپ باسا داەرىپتەدی: وڭىرلەر جانە قاتىستی تاراۋلار، ٴسوز جوق، وسكەلەڭ ٴمان بەرىپ، جاۋاپكەرشىلىكتی قاتایتىپ، باقلاۋ ـ ولشەۇدی، الدىن الا مالىمەت بەرۇدی، ساقتاندىرۇدی كۇشەیتىپ، شارلاۋ ـ تەكسەرۇ، كۇزەتۇدی كۇشەیتىپ، تاسقىننان ساقتانۇ ٴتۇىىندی ورىندارىن ٴجىتی قاداعالاپ، تاسقىننان ساقتانۇ شارالارىن ناقتی، ەگجەي ـ تەگجەیلی تیاناقتاندىرۇ كەرەك.

باس شۇجي شي جینپیڭنىڭ ماڭزدی نۇسقاۋىن باتىل دایەكتەندىرگەن، تیاناقتاندىرعان حبەي ولكەلىك پارتكوم، ولكەلىك ۇكىمەت تومەنگی شەكتە ویلاۋدی بەرىك ورناتىپ، دەر كەزىندە ىڭعایلاستىرىپ، قۇنتتی ورنالاستىرۇ جاساپ، ٴبىرىنشی شەپتە جەتەكشىلىك ەتىپ، قاتىستی ایماق، قالا، مەڭگەرمە، مەكەمە كەڭەسىپ تۇجىرىمداۋدی، باقلاۋ ـ تەكسەرۇدی، الدىن الا ساقتاندىرۇدی جانە شۇعىل جاعدایعا توتەپ بەرۇدە بىرلەسىپ ارەكەتتەنۇدی كۇشەیتىپ، قالىڭ كادرلار مەن بۇقارا جۇدىرىقتاي جۇمىلىپ، ٴتۇرلی شارالاردىڭ ەگجەي ـ تەگجەیلی، ناقتی تیاناقتانۇنا شنایی كەپىلدىك ەتتی.

سۆ یگىلىگی ینجەنەریاسی ـــ تاسقىننان ساقتانۇ داعی، تاسقىنعا قارسی اتتانۇداعی ماڭزدی حاۋىپسىزدىك "قالتقىسی".

8 ـ ایدلڭ 2 ـ كۆنی ساعات 12 مولشەری، حبەیدىڭ شیڭتایىنداعی لینچىڭ سۆ قویماسی 1 ـ سەل اعار. تەكتىڭ رەتتەلۇىنە ساي، اعىزلىعان سۆ مولشەری كورىنەكتی ازایىپ، سۆدىڭ قویمادان شعۆ مولشەری سەكۇندىنا 100 تەكشەمەترىدەن 50 تەكشەمەترگە ازایدی.

"وسی رەتكی كۇشتی جاۋىن ـ شاشىننان بەری لینچىڭ سۆ قویماسی تاسقىندی بوگەۋ، تاسقىندی توسۆ، قىسمدی باسەیتۇ، جوعاری دەڭگەیلی مەزگىلدی باسەیتۇ رولىن تولىق ساۋلەلەندىرىپ، قویمادان شعاتىن سۆ مولشەرىن دەر كەزىندە رەتتەپ، تومەنگی اعاردىڭ قىسمىن جەڭىلدەتتی"، ـ دەدی لینچىڭ سۆ قویماسی ىستەری ورتالىعىنىڭ ورىنباسار مەڭگەرۇشىسی ۇاڭ شیڭ تانىستىرىپ.

حبەي ولكەلىك تاسقىننان ساقتانۇ، قۇاڭشىلىققا قارسی اتتانۇ قولباسشىلىق شتابىنان حابار كەلدی، 8 ـ ایدلڭ 4 ـ كۆننە دەیىن بۇكىل ولكە ٴىری، ورتا 32 سۆ قویماسىن ٴبىر تۇتاس جوسپارلاپ ىڭعایلاستىرىپ، باقلاۋ ـ تەكسەرۇ، الدىن الا ساقتاندىرۇ تۇعىرى ارقىلی تاسقىننان ساقتانۇ جاۋاپتىلارىنا جینى 90 مىڭ 700 ادامعا 389 مىڭ 800 الدىن الا ساقتاندىرۇ كەلتە حاتى جولداندی، اۋدان دارەجەلی الدىن الا ساقتاندىرۇ رادیو حابارىنان 28 مىڭ 500 رەت تاراتتی.

حبەي ولكەلىك سۆ یگىلىگی مەڭگەرمەسی مەن ولكەلىك اۋا رایی مەكەمەسی بىرلەسىپ، سەل اپاتی اۋا رایی قاتەرىنەن الدىن الا ساقتاندىرۇدی 7 رەت تاراتىپ، 3 ٴىری حابار ـ بایلانىس سەرىكتەستىگی ارقىلی قوعامداعی جۇرتقا سەل اپاتی اۋا رایىنان الدىن الا ساقتاندىرۇ بوینىشا 220 میلليون كەلتە حات تاراتتی.

قازىر تاسقىن جوعارعی، ورتاڭعی اعاردان تومەندەگی اعارعا قاراي جىلجۇدا، تاسقىندی تەڭىزگە قالاي امان جەتكىزۇ الداعی ماڭزدی ٴتۇىىن.

حبەي ولكەلىك سۆ یگىلىگی مەڭگەرمەسی مىنالاردی تالاپ ەتتی: تاسقىندی بوگەۋدەگی حاۋىپسىزدىكتی باتىل قامتاماسىز ەتۇ، اسىرەسە، بوگەت، توسپالاردی ارالاپ تەكسەرۇدی، كۇزەتۇدی كۇشەیتىپ، تاسقىندی ٴبولۇ مولشەرىن ۇیلەسىمدی رەتتەپ مەڭگەرىپ، سۆ باسىپ قالۇ اۋماعىن قاتاڭ تىزگىندەپ، تاسقىننىڭ ىركىلۇىنەن تۇىلاتىن زیاندی مۇمكىندىكتىڭ بارىنشا ازایتۇ كەرەك.

قازىرگە دەیىن تەڭىز، وزەن ارنالارىندا نیگىجینبو، دالۇزی، شیاۋچیڭحی تاسقىن سۆىن ٴبولۇ ٴوڭىرى، لاڭگوۋۋا، دۇڭدیان، شیانشیان اۋدانی سەل باسقان ٴوڭىرى، گۇڭچۇیشي، یۇڭدیڭ وزەنی سەل باسقان ٴوڭىرى سیاقتی 8 تاسقىن سۆىن بوگەۋ ٴوڭىرىن نىسكە قوستی.

"تاسقىن سۆىن بوگەۋ ٴوڭىرىن نىسكە قوسۇدا، ٴسوز جوق، وسی وڭىردەگی ادامدارىدی كوشىرۇ قىزمەتىن الدىن الا ویداعىداي ىستەۇ، شەگىندىرۇگە تىىستىلەرىن تۇگەلدەي شەگىندىرۇ، شەگىندىرۇگە تىىستىلەرىن، ٴسوز جوق، شەگىندىرۇ كەرەك". حبەي ولكەلىك تاسقىننان ساقتانۇ، قۇاڭشىلىققا قارسی اتتانۇ قولباسشىلىق شتابی كەڭەسىنىڭ قاتىستی جاۋاپتىسی مىنالاردی ٴبىلدىردی: ٴبىز باس شۇجي شي جینپیڭنىڭ نۇسقاۋىنىڭ رۇحىن باتىل دایەكتەندىرىپ، تیاناقتاندىرىپ، قاتىستی بەلگىلەمە بوینىشا تاسقىندی بوگەۋ ٴوڭىرىن نىسكە قوسۇدان بۇرىن تاسقىندی بوگەۋ ٴوڭىرىندە بوگەت، توسپا سالۇ، حاۋىپسىزدىگىردی قورشاۋ سیاقتی ارالاپ تەكسەرۇ، قورعانۇ قىزمەتتەرىن الۇان شارا قولدانىپ ویداعىداي ىستەپ، تاسقىندی بوگەۋ ٴوڭىرىنىڭ دەر كەزىندە حاۋىپسىزدىگىن تەزىنەتپەي پایدالانىلۇىنا جانە بۇقارانىڭ ٴومىرىنىڭ حاەۇپسىزدىگىنە شنایی كەپىلدىك ەتەمز.

اپاتتان قۇتقارۇ نەگزگی زاتتىق ماتەریالدارى تولىق قامتاماسىز ەتىلدی.

حبەي ولكەلىك شۇعىل جاعدایعا توتەپ بەرۇدی باسقارۇ مەڭگەرمەسی اپاتتان قۇتقارۇ زاتتىق ماتەریالدارىن باسقارۇ قىزمەتىنىڭ بایلانىس جاساۋ، سایكەسترۇ مەحانیزمىن، اپاتتان قۇتقارۇ زاتتىق ماتەریالدارىن جوسپارلاپ ساتىپ الۇ، باسقارۇ، ٴبولۇ قىزمەت مەحانیزمىن جانە اپاتتان قۇتقارۇ ماتەریالدارى ینفورماتسیاسىنان تەڭ پایدالانۇ، تەڭ یگىلىكتەنۇ مەحانیزمىن ورناتىپ، تاسقىن اپاتى تۇىلعانىنان كەیىن زاتتىق ماتەریالداردىڭ تاراتىلۇىنىڭ ىركىلىسىزدىگىنە، قۇتقارۇ ـ كومەكتەسۇدىڭ دەر كەزىندە قامتاماسىز ەتىلۇىنە شنایی كەپىلدىك ەتتی.

حبەي جوجوۋ كاسىپتىك وقۇ ـ اعارتۇ ورتالىعىندا ىعى ورنالاستىرۇ تۇىىندە ٴتىلشی جەر ـ جەردىڭ اپاتتان قۇتقارۇ زاتتىق ماتەریالدارىنىڭ وسی اراعا ىركەس ـ تىركەس جەتكىزىلگەندىگىن ٴارى اپاتقا ۇشراعان 2600گە تاياۋ بۇقارانىڭ قولىنا تاراتىلعاندىعىن كوردی.

شۇعىل جاعدایعا توتەپ بەرىپ، قاتەردەن اراشالاۋ قوسىنى سایىسقا ساقاداي ساي تۇر.

جوجوۋ قالاسی جینی 8755 ادامنان قۇرالعان 28 شۇعىل جاعدایعا توتەپ بەرۇ، قاتەردەن اراشالاۋ قوسىنى قۇردی ٴارى جوجوۋدا تۇراتىن اسكەري قوسىن سیاقتىلارمەن سایكەسىپ، قۇتقارۇ ـ كومەكتەسۇدی قامتاماسىز ەتۇدی بار كۇشپەن ویداعىداي ىستەدی، سوندای ـ اق ٴبارى ۇشقىر قایىق جانە ٴىری تیپتی قۇتقارۇ ـ كومەكتەسۇ جابدىقتارىمەن جابدىقتالدی، اسكەري قوسىنداعی وفیتسەر ـ اسكەرلەر مەن كاسىپتىك شۇعىل جاعدایعا توتەپ بەرىپ، حاۋىپ ـ قاتەردەن قۇتقارۇ قوسىنى تاۋلىك بویى مىندەت كۇتىپ كۇزەتتە تۇرۇعا ورنالاستىرىلدی.

ٴدال وسی ساتتە، حبەي قامالىپ قالعاندارىدی ٴالی دە جاپىاي ىزدەستىرىپ، نزدەپ قۇتقارىپ، اپاتقا ۇشراعان بۇقارانی دەر كەزىندە كوشىرىپ ٴارى ویداعىداي ورنالاستىرىپ، بىردە ـ ٴبىر وتباسىنىڭ، بىردە ـ ٴبىر ادامنىڭ قاعىس قالماۋىنا شنایی كەپىلدىك ەتۇدە، قاتەردەن اراشالاپ، اپاتتان قۇتقارۇ ٴالی دە جالعاسۇدا.

شي جینپیڭ جولداستی ۇیتقی ەتكەن پارتیا ورتالىق كومیتەتىنىڭ پارمەندی باسشىلىعىندا، ٴار دارەجەلی پارتكوم، ۇكىمەت جاۋاپكەرشىلىكتی ارقالاپ، پارتیالی كادرلار اتویلاپ الدا جۇرسە، ٴسوز جوق، اپاتقا ۇشراعان قالىڭ بۇقارانی باستاپ، قیىن وتكەلدەن ٴوتىپ، تاسقىنعا قارسی اتتانىپ، اپاتتان قۇتقارۇدىڭ ەڭ سوڭعی جەڭىسىنە قول جەتكىزە الدی!

(تىلشىلەر حو شیاۋگۇاڭ، جاڭ شیاۋسۇڭ، چي جۇڭشي، لین حۇي، جوۋ یۋان، جاڭ تاۋ)

(شینحۇا اگەنتسىگىنىڭ 8 ـ ایدلڭ 6 ـ كۆنی بەیجیڭنەن بەرگەن حابارى)

عنی لیۇ دىجۇڭ اۋاندىدق حالىق شیاحاناسىندا ەسىن جیىپ، ٴوزىنىڭ اجال اۋزىنان قالعاندىعىن ٴبىلدی.

لیۇ دىجۇڭنىڭ ٴۇیی قىستاقتىڭ شەتىندە، 8 ـ ایدلڭ 1 ـ كۆنی تاسقىندا قالادی. قۇتقارۇ ـ كومەكتەسۇشىلەر بەلدەرىنە مەقتاپ ارقان بایلاپ، قاتەردی ەلەمەي سۇعا ٴتۇسىپ، قارسی جاققا قاراي ٴجۇزىپ، ٴبىر ارقاندی ٴساتتی تارتىپ، رازىنكە قایىقپەن ەسىنەن تانۇعا تایاعان لیۇ دىجۇڭدی قۇتقارىپ شعادی.

تاۋ اسپ، تاس باسا وتىرىپ كوشىردی ـــــ

"قۇتقارۇشىلار كەلدی"! 8 ـ ایدلڭ 3 ـ كۆنی لایشۇي اۋاندىنىڭ یەسانپوسندا قامالىپ قالعاننا 4 كۆن بولعان ٴبىر توپ وقۇشی قۇتقارۇ ـ كومەكتەسۇشىلەردی كورگەندە قۇانا الاقایلادی.

قالىڭ نوسەر سەبەبىنەن جول بەتی وپىرىلىپ، جول كەدەرگىگە ۇشراپ، ٴبىر مەكتەپتەگی 45 وقىتۇشی ـ وقۇشی یەسانپوداعی ۇانشین قوناقجایىندا قاماىلىپ قالادی، قوناقجایداعی 15 قىزمەتكەر دە ولارمەن قوسا قامالىپ قالعان ـ دی. باۋدیڭ قالاسی لایشۇي اۋاندىدق ٴورت ٴسوندىرۇ ـ ورتتەن ساقتانۇ، قۇتقارۇ ـ كومەكتەسۇ اترەتىندەگی 6 ٴورت ٴسوندىرۇ ـ ورتتەن ساقتانۇ قىزمەتكەرى قاتەردی ەلەڭ قۇرلی كورمەي، 3 ساعاتتان استام جول ٴجۇرىپ، ەڭ سوڭىندا قامالىپ قالعاندارىدی حاۋىپسىز وڭىرگە كوشىردی.

(2)

ٴار دارەجەلی ورىندارداڭ قۇلشىنۇىندا اپاتقا ۇشراعان بۇقارا لایقتی ورنالاستىرىلدی.

مینەرال سۇ، بولكا بۇقارانىڭ قولىنا جەتكىزىلدی... لاڭفاڭ قالاسی ۇىن ـ ان اۋدانی سۇچیاۋ قالاشق ورتا مەكتەبىنىڭ ورنالاستىرۇ تۇىىنىندە اپاتقا ۇشراعان بۇقارا قۇتقارۇ ـ كومەكتەسۇ زاتتىق ماتەریالدارىن الىپ جاتقان ـ دی.

"ٴبىر كۇندىك ٴۇش ۇاق تاماقتا ەكى قۇىرماش، ٴبىر شىنى سورپا جانە نەگزگی تاعامدار بار، تاماقتان كەیىن تاعی الما، بانان، قاربىز سیاقتی جەمىس ـ جیدەك بەرەدی". یۇانكوۋ قىستاعىنىڭ تۇرعىنی یاڭ شیاۋلیڭ: ورنالاستىرۇ تۇىىننىدە الاڭسز بولدىق، ەڭ باستىسی، وتباسىمزداعىلار امان ـ ەسەن، ـ دەدی.

باس شۇجي شي جینپیڭنىڭ ماڭزدی نۇسقاۋىنا سای، تۇرعىن ٴۇي جانە قالا، اۋىل قۇرىلىسی مینیسترلىگی ارناۋلی قىزمەت گرۇپپاسىن جوجوۋ قالاسىنا سول جەردە جەتەكشىلىك ەتۇگە، قالانىڭ سۇ ىعىسترۇ، تاسقىننان ساقتانۇ سیاقتی قىزمەتتەرىن ویداعىداي ىستەۇىن بەلسەنە سایكەستىرىپ، كومەكتەسۇگە جبەردی؛ بەیجیڭ سۇ ىعىسترۇ توبی شۇعىل جاعدایعا توتەپ بەرۇ بوینىشا 4 ٴىری تۇرپاتتی سۇ تارتۇ، ىعىسترۇ گەنەراتورىن، 14 اۋتوكولىك، 63 ادام شعاەرىپ، جینالعان سۇدی شۇعىل تارتۇ، ىعىسترۇ قىزمەتىنە كومەك كورسەتتی.

"كەزەكتە جوجوۋ قالا رایوننىڭ نەگزگی كۇرە جولدارىندا جینالىپ قالعان سۇ نەگزىنەن قایتتی، ٴىشىنارا جەرلەردە جینالىپ قالعان سۇ ٴالی دە ٴبىرشاما كوپ، تارتۇ، ىعىسترۇ شۇعىل قاجەتتی". بەیجیڭ سۇ ىعىسترۇ توبىنىڭ ورىنباسار باس دیرەكتورى چۇي حۇي بىلاي دەپ تانىستىردی: كەزەكتەگی جالپی سۇ تارتۇ ـ ىعىسترۇ قۇاتی ساعاتىنا 12 مىڭ تەكشەمەتر، الداعی جەردە شیپاحانا، كەرنەۇ وزگەرتۇ، ەلەكتر جەتكىزۇ پۇنكتتەرى سیاقتی ماڭزدی الۇمەتتىك نەگزدىك قۇرىلعىلارىندا جانە سۇ قاپتاۋى ٴبىرشاما اۋىر كولەمدی تۇرعىندار شاعىن اۋماعىندا سۇدی الدىمەن تارتىپ ـ ىعىستىرامز.

پارتیا ورتالىق كومیتەتىنىڭ، مەملەكەتتىك كەڭەستىڭ شەشىمدەرى، ورنالاستىرۇلارى جونىندە ٴارقایسی تاراۋلار، حبەیدىڭ بۇكىل ولكەسی جوعارىدان تومەنگە دەیىن ٴبىر ٴسات تە بوساڭسماي، تیاناقتاندىرۇدی مقتی یگەرىپ، اپاتتان قۇتقارىپ ورنالاستىرۇدی جانە ٴوندىرىس، تۇرمىستی قالپىنا كەلتىرۇدی كۇشەیتىپ، تاسقىننان ساقتانۇ، قاتەردەن اراشالاۋدان جانە اپاتقا ۇشراعان بۇقارانی قامتاماسىز ەتۇدەن قامالۇ شایقاسىن بار كۇشپەن ویداعىداي جۇرگىزدی.

مەملەكەتتىك اپات زیانىن ازایتۇ كومیتەتی، شۇعىل جاعدایعا توتەپ بەرۇدی باسقارۇ مینیسترلىگی تاباندا حبەیگە باعىنتاي وتىرىپ مەملەكەتتىڭ 4 ـ دارەجەلی قۇتقارۇ ـ كومەكتەسۇ، شۇعىل جاعدایعا توتەپ بەرۇ بوینىشا ات سالسۇىن نىسكە قوستی، ونان كەیىن تاعی 3 ـ دارەجەگە كوتەرىپ، اپاتتان قۇتقارۇ قىزمەت گرۇپپاسىن تاسقىن اپاتى تۇىلعان رایوندارىنا شەبىنە بارىپ قىزمەتكە جەتەكشىلىك ەتۇگە، قىزمەت ورىستەتۇگە دەرەۇ جبەردی. مەملەكەتتىك دەنساۋلىق ساقتاۋ، سالاماتتىق كومیتەتی قىزمەتكەرلەر مەن ەمدەۇ ماماندارىن قىزمەت گرۇپپاسىنا قاتىناسۇعا تاڭداپ جبەردی. مەملەكەتتىك دامۇ جانە رەفورما كومیتەتی اپاتتان كەیىنگی شۇعىل قۇتقارۇعا، قالپىنا كەلتىرۇگە، قایتا قۇرۇعا پایدالانۇ ٴۇشىن، حبەیگە الدىن الا 100 میلليون یۇان ورنالاستىردی.

جۇڭگو قىزىل كرەست قوعامی باس قوعامی اپاتقا ۇشراعان بۇقارانىڭ تۇرمىسىن ورنالاستىرۇىنا جانە ٴوندىرىس، تۇرمىسىن قالپىنا كەلتىرۇىنە كومەكتەسۇگە پایدالانۇ ٴۇشىن قارجی ورنالاستىردی.

حبەي ولكەسی اپاتتان قۇتقارۇ، كومەكتەسۇدی بار كۇشپەن كۇشەیتتی. ولكەلىك اپات زیانىن ازایتۇ كومیتەتی تۇندەلەتە 9 قىزمەت گرۇپپاسىن ٴارقایسی قالاعا جەكە ـ جەكە جبەرىپ، اپاتتان قۇتقارۇ قىزمەتىن ورىستەتتی، اپاتتان قۇتقارۇ قارجىسىن جانە زاتتىق ماتەریالدارىن دەر كەزىندە ٴبولدی؛ اپات تۇىلعان رایوندارىنا دەر كەزىندە ٴبولدی؛ اپات تۇىلعان رایوندارىنا باردىق سالاماتتىق بوینشا قىزمەت وتەپ، جارالانعان، ناۋقاستانعان بۇقارانىڭ ەڭ دەر كەزىندە قۇتقارىلۇىنا، ەمدەلۇىنە شنایی كەپىلدىك ەتىپ، اپات تۇىلعان رایوندارىنا لاستانعان اۋىز سۇدی جاپىاي ارالاپ تەكسەردی.

جولدار بار كۇشپەن جەدەل اشلدی ـــــ

حبەي ولكەلىك قاتىناس ـ تاسىمال مەڭگەرمەسی "ۇزىلگەن زامان جوندەۇ، جوندەلگەن زامان اشۇ" پرینسیبی بوینشا قاتىناس ۇزىلگەن جولداردا شۇعىل جاعدایعا توتەپ بەرۇ بوینشا كوپىر سالۇ، ۇاقىتشا قولایلی جول اشۇ سیاقتی شارالاردی قولدانىپ